

Forslag

til

Lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus.

Fremsat den 26. november 1970 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

I lov om gymnasieskoler og studenterkursus, jfr. lovbekendtgørelse nr. 328 af 10. juli 1970, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 2, affattes således:

„Stk. 2. Undervisningsministeren kan bestemme, at realafdelingen ved en gymnasieskole afvikles.“

2. § 8 affattes således:

„§ 8. Studentereksamen giver efter de derom gældende regler ret til indskrivning ved universiteterne og andre højere læreanstalter.“

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. april 1971.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Nærværende lovforslag fremsættes som led i en række samtidig fremsatte forslag, der har til formål at opnå besparelser i det offentlige udgifter.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget vil med hensyn til nr. 1 være en besparelse for staten på anslået 1,2 mill. kr. i finansåret 1971-72 og noget større beløb i de følgende finansår.

Forslagets nr. 2 vil ikke have direkte økonomiske konsekvenser, der lader sig opgøre på forhånd.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Forslaget indeholder en bemyndigelse til undervisningsministeren til at bestemme en afvikling af realafdelingerne i gymnasieskolen.

Bestemmelsen vil blive benyttet til fra 1. august 1971 at afvikle realafdelingen ved statsskoler og kommunale gymnasieskoler.

Ved en række gymnasieskoler er denne udvikling allerede i gang med hjemmel i den nugældende bestemmelse i § 1, stk. 2, i gymnasieloven, hvorefter

Undervisningsmin. j. nr. 14-14-06-70.

ministeren, når forholdene taler derfor, kan tillade, at der ved en gymnasieskole ikke oprettes nye 1. realklasser.

Der er i indeværende skoleår ca. 4.700 elever i realafdelingen ved statsskoler og kommunale gymnasieskoler og ca. 76.000 elever i de kommunale realskoler.

Hovedparten af de elever, der normalt ville være blevet optaget i statsskolernes og de kommunale gymnasieskolars realafdelinger, vil fremtidig kunne forventes optaget i de kommunale realskoler, uden at klassetallet i disse nødvendigvis må forøges.

Det tilføjes, at der vi kunne blive tale om af hensyn til f.eks. danskere i udlandet indtil videre at opretholde realafdelingen ved et par kostskoler.

Til nr. 2.

I henhold til den hidtidige affattelse af § 8 giver bestået studentereksamen en ubetinget ret til indskrivning ved universiteterne, medens retten til indskrivning ved andre højere læreanstalter beror på de herom gældende regler.

I kraft heraf er der for en række andre højere uddannelsesinstitutioner end universiteterne fastsat specielle adgangsgreguleringer, som giver mulighed for, ud fra en vurdering af undervisningskapaciteten ved den enkelte institution, hvert år at fastsætte, hvor mange nye studerende, der kan optages.

Ved forslaget udvides hjemmelen til at foretage specielle adgangsgreguleringer foranstaltninger til også at omfatte de uddannelser, der er henlagt til universiteterne.

I „Skitse for udbygningen af de højere uddannelser i tiden indtil 1980“ (Planskitsen, juni 1967), kap. 5 (side 131-136) har Planlægningsrådet foretaget en gennemgang af de problemer, som knytter sig til en regulering af tilgangen til de højere uddannelser. — Rådet anser en generel begrænsning af det antal studenter, der søger de højere uddannelser, for et uhensigtsmæssigt og utilfredsstillende middel til at regulere presset på de højere uddannelser. (Kap. V A.)

Efterhånden som universitetsundervisningen er kommet ind i mere faste rammer, er der ligesom ved læreanstalterne blevet en nær sammenhæng mellem det antal undervisningslokaler, der er til rådighed, og det antal studerende, opdelt i hold, man kan give en forsvarlig undervisning. — Da tilgangen til universiteterne formentlig fortsat vil stige, og da det derfor kan blive umuligt tilstrækkeligt hurtigt at skabe forsvarlige undervisningsforhold for de kommende studenter, påpeger Planlægningsrådet (punkt B), at der bør skabes hjemmel til for ét år ad gangen at regulere tilgangen til enkelte universitetsuddannelser.

Med henblik på en effektiv udnyttelse af universiteternes samlede undervisningskapacitet er der i anordning af 5. maj 1967, § 4, tilvejebragt hjemmel for, at universiteterne kan nedsætte fordelingsud-

valg, der kan henvise ansøgere til at lade sig immatrikulere ved et andet universitet. — En sådan „lokal“ adgangsgregulering har været praktiseret bl. a. ved opbygningen af det medicinske studium i Odense, ligesom fordelingsudvalg har været nedsat mellem universiteterne i København og Århus inden for nat.-geofagene og psykologistudiet.

Der må i de nærmest kommende år forventes at blive et stærkt forøget behov for etableringen af fordelingsudvalg, ikke mindst i forbindelse med etableringen af de nye uddannelsescentre og nye uddannelser under opbygning. — Bestemmelserne herom vil imidlertid ikke slå til, i det omfang kapacitetsdækningen på landsbasis er utilstrækkelig.

Det er derfor regeringens opfattelse, at der i overensstemmelse med Planlægningsrådets indstilling i Planskitsen bør tilvejebringes hjemmel for en punktvís regulering af adgangen til enkelte universitetsstudier. — En sådan regulering, hvorom der ikke foreligger konkrete beslutninger, bør i givet fald ikke begrænses til immatrikulationsberettigede med studentereksamen, men må omfatte hele kredsen af immatrikulationsberettigede, således som denne er udvidet ved anordning af 5. maj 1967, jfr. anordning af 10. oktober 1969 om adgang til at studere og tage eksaminer ved universiteterne.

De økonomiske konsekvenser af en eventuel punktvís adgangsgregulering lader sig ikke opgøre på forhånd, allerede af den grund at forholdene kan variere stærkt fra institution til institution og fagområderne imellem. — Hertil kommer, at det må forudses, at de studerende, som måtte blive udelukket, kun ville have belastet uddannelseskapa- citeten i begrænset omfang. En adgangsbegrænsning, der skulle medføre en tilsigtet begrænsning i behovet for studiepladser på senere studietrin, måtte utvivlsomt være meget restriktiv, jfr. Planskitsens kap. V, D.

**De gældende bestemmelser i lov om gymnasieskoler og studenterkursus
sammenholdt med formuleringen efter lovforslagets § 1.**

Gældende formulering.

§ 1. En gymnasieskole består af en 3-årig realafdeling og en 3-årig gymnasieafdeling.

Stk. 2. Dog kan undervisningsministeren, når forholdene taler derfor, tillade, at der ved en gymnasieskole ikke oprettes nye 1. realklasser.

Stk. 3. Til en gymnasieskole kan knyttes kursus til højere forberedelseksamen og studenterkursus.

Stk. 4. Gymnasieskoler og studenterkursus kan oprettes og drives af staten, kommuner, amtskommuner og private. Der kan dog ikke efter 1. august 1970 oprettes nye kommunale gymnasieskoler og studenterkursus uden for København og Frederiksberg.

§ 8. Studentereksamen giver ret til indskrivning ved universiteterne og efter de derom gældende regler ret til indskrivning ved andre højere læreanstalter.

Lovforslagets formulering.

§ 1. *Stk. 1.* (uændret).

Stk. 2. Undervisningsministeren kan bestemme, at realafdelingen ved en gymnasieskole afvikles.

Stk. 3. (uændret).

Stk. 4. (uændret).

§ 8. Studentereksamen giver efter de derom gældende regler ret til indskrivning ved universiteterne og andre højere læreanstalter.